

**Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 16 listopada 2022 r.**

w sprawie: **projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach z dnia 28 września 2022 r.**

W związku z trwającym obecnie procesem opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz ustawy o odpadach (z dnia 28 września 2022 r.), Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów przedstawia następujące uwagi.

W proponowanym projekcie rekomenduje się wprowadzenie systemu kaucyjnego w celu zapewnienia selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z jednorazowych butelek z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3l, o których mowa w art. 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie *zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko*, potocznie zwanej dyrektywą SUP - *Single Used Plastic* - (77% w 2025 r. oraz 90% w 2029 r.) oraz butelek szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5l. W projekcie ustawy zostały określone wymagania dotyczące utworzenia i prowadzenia przez przedsiębiorców systemu kaucyjnego, który będzie wspomagać selektywne zbieranie opakowań.

Wprowadzenie kaucji w przypadku butelek i puszek po napojach spowoduje niewątpliwie zebranie lepszego jakościowo odpadu, gotowego do przetworzenia. Jednak najprawdopodobniej spowoduje to jednocześnie spadek rentowności gminnych systemów zbiórek odpadów, w wyniku usunięcia z „żółtego worka” butelek PET i puszek aluminiowych, co utrudni osiągnięcie wymaganych prawem poziomów recyklingu.

W uzasadnieniu do projektowanej ustawy stwierdzono, iż:

„odpady zbierane z terenu gmin z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów objętych systemem kaucyjnym, będą stanowiły jednocześnie odpady komunalne. W związku z powyższym podmioty zbierające będą zobligowane również do sporządzenia sprawozdania wynikającego z art. 9nb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zgodnie z ww. przepisem podmiot zbierający odpady komunalne, z wyłączeniem podmiotu, o którym mowa w art. 9na ust. 1 powyższej ustawy, oraz podmiotu zbierającego odpady komunalne przyjmującego odpady komunalne od innego zbierającego odpady komunalne, jest obowiązany do sporządzania rocznych sprawozdań, w których zmieszczą m.in. informacje dotyczące masy poszczególnych rodzajów zebranych odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, wraz ze wskazaniem nazwy i adresu instalacji, do których zostały przekazane zebrane odpady komunalne oraz masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i do recyklingu, powstałych z zebranych odpadów komunalnych.

W związku z powyższym odpady zebrane w danej gminie z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów objętych systemem kaucyjnym, a następnie przekazane do recyklingu będą mogły zostać rozliczone w ramach sprawozdań gminnych (tak jak to ma już miejsce w obecnym systemie prawnym)”.

Odnosząc się do proponowanego wyżej rozwiązania zwracamy uwagę, iż:

Każdy podmiot zbierający odpady zobowiązany jest prowadzić taką działalność na podstawie uprawnienia wynikającego z art. 41 ust. 2 ustawy o odpadach nadanego w drodze decyzji przez marszałka województwa lub starostę właściwego ze względu na miejsce prowadzenia zbierania odpadów. Zezwolenie na zbieranie odpadów łączy się nierozdzielnie ze wskazaniem miejsca zbierania odpadów, do którego wnioskuje posiadacz odpadów (art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach - Dz.U. z 2022 r., poz. 699 z późn. zm.).

Faktem jest, że podmiot zbierający odpady komunalne zobowiązany jest do sporządzania rocznych sprawozdań (zgodnie z właściwością miejsca zbierania odpadów) na podstawie art. 9nb ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie m.in. informacji o masie poszczególnych rodzajów zebranych odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, wraz ze wskazaniem nazwy i adresu instalacji, do których zostały przekazane zebrane odpady komunalne oraz odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i recyklingu, powstałych z zebranych odpadów komunalnych.

W sytuacji kiedy:

- 1) gmina przejęła obowiązki odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne,
- 2) dany podmiot nie wyłączył się z systemu gminnego, a
- 3) odpady opakowaniowe zebrane w jednostek handlu detalicznego i hurtowego stanowią jednocześnie odpady komunalne,

zapis w uzasadnieniu do projektu ustawy *o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami (...)*, w którym wskazano, że odpady zbierane z terenu gmin z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów objętych systemem kaucyjnym, będą stanowiły jednocześnie odpady komunalne, a podmioty zbierające będą zobligowane również do sporządzenia sprawozdania wynikającego z art. 9nb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązującym stanie prawnym.

W tym przypadku jednostki handlu detalicznego i hurtowego oraz inne punkty objęte systemem kaucyjnym nie stanowią „punktu zbierania odpadów komunalnych” (w myśl definicji wynikającej z ustawy o odpadach), który powinien podlegać obowiązkowi sprawozdawczemu wynikającemu z art. 9nb ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jeżeli uznać, że odpady te będą kwalifikowane jako odpady komunalne, wówczas uprawniony podmiot (działający na podstawie wpisu do Rejestru Działalności Regulowanej - RDR) odbiera odpady komunalne jako „podmiot odbierający” i zarazem podlega obowiązkowi wynikającemu z art. 9n ust.1 u.c.p.g. (co nie zostało uregulowane w niniejszym projekcie).

Wydaje się, iż ustawodawca w przedmiotowym uzasadnieniu mylnie utożsamia odbieranie odpadów opakowaniowych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów odbierających opakowania i odpady opakowaniowe objętych systemem kaucyjnym z pojęciem zbierania odpadów komunalnych, co charakteryzuje się innymi unormowaniami prawnymi. W projekcie ustawy nie zauważa się zapisów, które legalizowałyby sprawozdawczość podmiotów odbierających odpady opakowaniowe objętych systemem kaucyjnym, które mogłyby zasilić za pomocą sprawozdawczości systemy gminne, w zakresie wymaganym do uzyskania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów powstałych z zebranych odpadów komunalnych.

Ponadto ustawodawca nie zapewnia, poprzez odpowiednie regulacje w projekcie, że do podmiotów „zbierających odpady” - działających na terenie gminy trafią odpady opakowaniowe odebrane w danej gminie z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów objętych systemem kaucyjnym, a następnie przekazane do recyklingu i rozliczone w ramach sprawozdań gminnych.

W związku z powyższym Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów postuluje, aby ustawodawca uwzględnił skutki tego projektu dla funkcjonowania gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, poprzez zastosowanie odpowiednich zapisów w projektowanej ustawie, chroniących gminy przed negatywnymi konsekwencjami finansowymi proponowanych zmian. Jednocześnie podkreślamy sygnalizowaną już przez nasz Związek wielokrotnie potrzebę systemowych rozwiązań w gospodarce odpadami, których bardzo ważnym elementem jest system Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP).

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kaczera
Przewodniczący Związku